

Dokumentnamn
YTTRANDE

Datum
2024-04-29

Vårt diarienummer
1.1.3-2024-00107
GD-2024-083
Ert diarienummer
U2024/00229

Handläggare
David Dellstig

Mottagare
Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Förslag till ändringar för att öka mobiliteten tidigt i den akademiska karriären (PM U2024/00229)

Vetenskapsrådet har granskat utredningens förslag utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansierare och forskningspolitisk rådgivare.

Sammanfattning

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget om ändring i 3 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434) men uppmanar samtidigt till vaksamhet på ett antal punkter rörande upphovsrätt, arbetsgivaransvar och extern parts inflytande över verksamheten.

Vetenskapsrådet tillstyrker även förslaget till ändring i 4 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) under samma förutsättningar som ovan.

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget om ändring i 4 kap. 4 a § 2 högskoleförordningen.

Vetenskapsrådets utvecklade ställningstaganden till utredningens förslag

Rubrikstrukturen nedan utgår från de kapitelrubriker och den numrering som används i utredningen PM 2024/00229. För att underlätta läsningen uppger vi också utredningens sidnummer i rubriken.

Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434), sidan 6

Vetenskapsrådet tillstyrker utredningens förslag om ändring i 3. kap. 8 § (högskolelagen), men vill peka på ett antal utmaningar som bör belysas innan ändringen genomförs.

Hantering av patenträttigheter och lärarundantaget: Det är en komplex fråga hur företagets rätt till patent bör förenas med lärarundantaget i samband med förenade anställningar. Det är avgörande att noggrant reglera

detta för att säkerställa rättvisa och balanserade lösningar som främjar både forskning och innovation.

Konsekvenser av uppsägning på grund av arbetsbrist: Såväl lärosäten som enskilda institutioner behöver ha tydliga riktlinjer för vad som händer om den externa parten vill säga upp anställningen på grund av arbetsbrist.

Värna forskningens trovärdighet: Förslaget innebär ändrade förutsättningar för lärosätenas ansvar att värna forskningens oberoende och trovärdighet. Lärosäten och institutioner behöver alltid beakta potentiella risker som kan påverka forskningens och utbildningens opartiskhet. Inrättandet av en förenad anställning med en extern part kan medföra ytterligare risker för hur forskningens oberoende och trovärdighet uppfattas. Detta behöver hanteras.

**Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100) 4.
Kap. 2 §, sidan 7**

Vetenskapsrådet tillstyrker även den föreslagna förändringen i högskoleförordningen under samma förutsättningar som anförts ovan.

**Förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100) 4.
Kap. 4 a § 2, sidan 8**

Vetenskapsrådet tillstyrker förslaget. Inom olika områden råder olika förutsättningar för meritering. Förslaget är välkommet då det möjliggör en harmonisering av olika finansieringsformer och meritering inom olika vetenskapsområden.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Katarina Bjelke efter föredragning av analytikern David Dellstig. Vid den slutliga handläggningen har även chefsjuristen Victoria Söderqvist deltagit.

Katarina Bjelke
Generaldirektör

David Dellstig
Analytiker

Kopia
sara.karlsson@regeringskansliet.se
carl.hogstedt@regeringskansliet.se